

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego na rok szkolny

2023/2024 dla Zespołu Szkolno – Przedszkolnego

w Zaborzu

- I. Podstawa prawna.
- II. Założenia ogólne programu.
- III. Cel ogólny orientacji zawodowej.
- IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia uczniów
- V. Warunki i sposoby realizacji programu
- VI. Szczegółowy harmonogram działań z zakresu orientacji zawodowej.
- VII. Cel ogólny doradztwa zawodowego.
- VIII. Treści programowe oraz cele szczegółowe - osiągnięcia uczniów.
- IX. Szczegółowy harmonogram zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.
- X. Metody wykorzystywane na zajęciach doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII.
- XI. Ewaluacja wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

I. Podstawa prawna.

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. O Systemie Oświaty
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach, przedszkolach i placówkach
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach, przedszkolach i placówkach
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej

II. Założenia ogólne programu.

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO obejmuje ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym podejmowanych przez szkołę ukierunkowanych na kształtowanie u dzieci w przedszkolu i uczniów klas I–VIII szkoły podstawowej pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Zgodnie z modułową strukturą programu w każdej klasie są realizowane cele ze wszystkich czterech wskazanych obszarów: *Poznawanie własnych zasobów (Poznawanie siebie¹); Świat zawodów i rynek pracy; Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych*. Treści są sukcesywnie pogłębiane /poszerzane w kolejnych latach kształcenia.

III. Cel ogólny orientacji zawodowej.

Zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia uczniów

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych – jednolitych z obszarami wszystkich programów zestawu – które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej:

- 1. Poznawanie siebie/Poznawanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- 2. Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

¹ zgodnie z treścią programową dzieci w oddziałach przedszkolnych i uczniowie klas I-III realizują treść „Poznawanie siebie”, uczniowie klas IV-VI treść „Poznawanie własnych zasobów”.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe Życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe programu

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla przedszkoli.

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat Zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych.

1. Poznanie siebie

Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych.

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

V. Warunki i sposoby realizacji programu

Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

Działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;

- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik;
- organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową,
- organizowanie kąpek zawodoznawczych, np. w świetlicy szkolnej, w salach edukacji wczesnoszkolnej;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy, festiwale czy prezentacje zawodów;
- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;

Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego

Działania kierowane do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

Doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego, które wynikają z ramowych planów nauczania;
- podczas
 - zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
 - wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców – m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli);
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy).

Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

W szkole podstawowej w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciel-wychowawca w świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów.

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- organizują w sali kąciki zawodoznawcze;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Sieć współpracy:**1. Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Cieszynie z filią w Skoczowie:**

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego;
- konsultowanie z doradcą zawodowym działań i dokumentów szkolnych (np. opracowań WSDZ);
- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym.

2. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Cieszynie, Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Bielsku-Białej

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.

3. Szkoły ponadpodstawowe:

- udzielanie osobom zainteresowanym informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji, itp.;
- prowadzenie laboratoriów, wykładów i warsztatów, rozwijających zainteresowania uczniów;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym – szczególnie dla klas VII i VIII;
- organizowanie Dni Otwartych dla uczniów klas VII i VIII

4. Urzędy Pracy w Cieszynie i Bielsku-Białej

- informowanie o zmianach i trendach na lokalnym i krajowym rynku pracy;
- przedstawianie prognozy zapotrzebowania wśród pracodawców na pracowników;
- udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych;
- współorganizowanie przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego;
- udzielanie informacji dotyczących rynku pracy za granicą (usługi doradców Sieci Europejskich Ofert Pracy EURES);
- udostępnianie publikacji m.in. na temat sytuacji na rynku pracy;
- współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych, np. dotyczących sytuacji na lokalnym rynku pracy.

5. Cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze:

- udostępnianie informacji o organizacji praktycznej nauki zawodu w rzemiośle;
- wyszukiwanie pracodawców (rzemieślników, u których uczniowie w przyszłości mogą realizować praktyczną naukę zawodu);
- organizowanie konkursów zawodoznawczych dla dzieci i młodzieży.

6. Ochotnicze Hufce Pracy (OHP): centra edukacji i pracy młodzieży, mobilne centra informacji zawodowej, młodzieżowe centra kariery:

- prowadzenie zajęć przygotowujących do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej oraz dalszego planowania kariery;
- prowadzenie seminariów, konferencji, warsztatów;
- wspieranie nauczycieli i rodziców w działaniach doradczych;
- umożliwianie udziału w różnych szkoleniach uczniom, którzy z rozmaitych powodów nie ukończyli szkoły podstawowej w przewidzianym terminie;
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych.

7. Pracodawcy:

- aranżowanie spotkań przedstawicieli firm z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych do firm i obserwacji zawodowych;
- przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów o temat specyfiki pracy w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy;

8. Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE):

- organizowanie szkoleń, seminariów, konferencji z zakresu doradztwa zawodowego;

- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowywanie dokumentów wspierających pracę doradcy zawodowego (programy, wzorcowe rozwiązania, e-zasoby);
- prowadzenie platformy Moodle z informacjami, zasobami z zakresu doradztwa zawodowego.

WARUNKI I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- a. podczas zajęć edukacyjnych (w ramach realizacji podstawy programowej);
- b. podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- c. podczas wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych;
- d. podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole. Przy organizacji i realizacji doradztwa zawodowego szkoła może współpracować w szczególności z pracodawcami, placówkami kształcenia ustawicznego, placówkami kształcenia praktycznego oraz ośrodkami doksztalcania i doskonalenia zawodowego, umożliwiającymi uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych, szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli lub instytucjami rynku pracy.

METODY I FORMY REALIZACJI DZIAŁAŃ:

- zajęcia aktywizujące uczniów do samodzielnego wyboru zawodu prowadzone z całymi zespołami (warsztaty, lekcje zawodoznawcze, treningi),
- udzielanie informacji w zakresie wyboru kierunku dalszego kształcenia zawodu i planowania dalszej kariery zawodowej,
- udzielanie indywidualnych porad i konsultacji dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- targi szkół ponadpodstawowych,
- teczki informacji o zawodach,
- kąciki informacji zawodowej,
- organizowanie wycieczek do zakładów pracy i instytucji kształcących, targi edukacyjne, dni kariery, dni przedsiębiorczości.
- organizacja spotkań zawodoznawczych,
- obserwacja zajęć praktycznych w szkołach ponadpodstawowych,
- konkursy zawodoznawcze,
- prezentacje wizualne, filmy, gry komputerowe, prezentacje multimedialne,
- praca z komputerem – śledzenie danych statystycznych, korzystanie z zasobów Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, wykorzystywanie wyszukiwarki „Informator o zawodach”,
- ankiety, kwestionariusze,

- spotkania informacyjne z rodzicami,
- zakładka informacyjna na stronie internetowej szkoły (np. broszury dla rodziców, broszury dla uczniów),
- spotkania z absolwentami,
- praca w grupach,
- warsztaty,
- gry diagnostyczno- symulacyjne,
- spotkania z przedstawicielami zawodów, instytucji, szkół.

ŚRODKI:

- materiały biurowe
- tablica, flipchart
- ankiety, kwestionariusze, karty pracy
- filmy, nagrania
- sprzęt multimedialny
- dostęp do Internetu
- gry - w tym interaktywne
- informatory, katalogi, broszury, ulotki
- teksty źródłowe
- bazy i analizy, statystyki
- akty prawne
- zasoby KOWEZiU oraz ORE

SOJUSZNICY

Sojusznikami szkoły w realizacji Wewnętrzznego Systemu Doradztwa Zawodowego są:

- pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy,
- organizatorzy targów szkół ponadpodstawowych, targów pracy i edukacji,
- przedstawiciele szkół ponadpodstawowych z terenu miast Cieszyn, Bielsko - Biała,
- rodzice,

- osoby wspierające organizację szkolnego doradztwa zawodowego (np. pracownicy zakładów pracy, przedstawiciele zawodów itd.),
- absolwenci szkoły.

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ:

Działania z zakresu doradztwa zawodowo-edukacyjnego realizowane są przez:

- doradcę zawodowego
- wychowawców,
- nauczycieli przedmiotu,
- pedagoga szkolnego,
- bibliotekarkę,
- pracowników instytucji wspierających doradczą działalność szkoły (np. Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Powiatowego Urzędu Pracy, itp.),
- rodziców lub osoby zaproszone prezentujące praktyczne aspekty dokonywania wyborów zawodowo-edukacyjnych.

ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI:

1. Rady pedagogicznej, pracowników instytucji wspierających działania doradcze:

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego jako załącznika do Statutu Szkoły,
- stworzenie szkolnego punktu informacji zawodowej w gabinecie pedagoga szkolnego – gromadzenie i aktualizowanie informacji dotyczących wyborów zawodowo-edukacyjnych (broszury dla uczniów, rodziców, nauczycieli, scenariusze zajęć, poradniki, foldery informacyjne, prezentacje multimedialne, filmy, pomoce dydaktyczne);
- stworzenie zakładki na stronie internetowej szkoły z treściami z zakresu doradztwa zawodowego (zamieszczanie broszur dla uczniów i rodziców, bieżących informacji o rynku pracy, materiałów poradnikowych dla uczniów i rodziców, linków do stron związanych z doradztwem zawodowym),
- realizacja działań z zakresu przygotowania ucznia do wyboru drogi edukacyjno-zawodowej (zgodnie z treściami programowymi z doradztwa zawodowego dla klas I-VIII szkoły podstawowej)

2. Rodziców/prawnych opiekunów uczniów:

Praca z rodzicami dotyczyć będzie pedagogizacji oraz sfery informacyjnej (proponowana tematyka prelekcji znajduje się w terminarzu spotkań z rodzicami)

PRZEWDYWANE REZULTATY

A. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do Rady Pedagogicznej.

1. Wprowadzenie treści doradztwa zawodowego do planów wychowawczych klas, oraz planów pracy.
2. Współpraca ze środowiskiem lokalnym na rzecz rozwoju zawodowego uczniów.
3. Zastosowanie metod, technik i form prowadzenia zajęć z doradztwa zawodowego podczas zajęć z uczniami.
4. Realizacja treści zawodoznawczych podczas lekcji, zebrań oraz spotkań indywidualnych z rodzicami.

B. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do uczniów.

- 1) Znajomość czynników niezbędnych do podjęcia prawidłowej decyzji wyboru zawodu.
- 2) Umiejętność dokonywania samooceny, wskazywania swoich predyspozycji, mocnych i słabych stron, decydujących o trafności wyboru zawodu i dalszej drogi edukacyjnej.
- 3) Znajomość świata pracy, grup zawodów, kwalifikacji.
- 4) Umiejętność samodzielnego zaplanowania ścieżki edukacyjno - zawodowej.

C. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do rodziców.

1. Znajomość czynników niezbędnych do podjęcia prawidłowej decyzji wyboru ścieżki edukacyjno – zawodowej przez dziecko.
2. Zrozumienie potrzeby uwzględnienia zainteresowań, uzdolnień, cech charakteru, temperamentu, stanu zdrowia, możliwości psychofizycznych, rynku pracy jako czynników decydujących przy planowaniu kariery edukacyjnej i zawodowej dziecka. Umiejętność wskazania tych cech u własnego dziecka.
3. Znajomość źródeł informacji i wsparcia w procesie wyboru drogi zawodowej dziecka.
4. Znajomość trendów w zatrudnieniu na lokalnym rynku pracy oraz oferty szkolnictwa ponadpodstawowego na terenie miasta.
5. Umiejętność udzielenia pomocy swojemu dziecku w podejmowaniu decyzji edukacyjno - zawodowych.

VI. Szczegółowy harmonogram działań z zakresu orientacji zawodowej.

PLAN (TEMATYKA) WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO NA ROK SZKOLNY 2023/2024

DZIAŁANIE / TEMATYKA DZIAŁAŃ	OBSZAR	FORMY I METODY PRACY	UCZESTNICY										TERMINY	ODPOWIEDZIALNI / REALIZATORZY
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	P			
Tematyka związana z bezpieczeństwem na drodze – Policjant Dbamy o nasze zwierzęta- weterynarz- specyfika zawodu Dbam o higienę jamy ustnej - Higienistka stomatologiczna – spotkanie w przedszkolu Poznajemy zawód fryzjera- co jest niezbędne w pracy fryzjera Gotujemy- kucharz gotuje pyszne posiłki. Czy to jest trudna sprawa ? Zwierzęta na wsi- praca na roli, poznajemy narzędzia i maszyny rolnicze. Wywiad z pasterzem – wyjazd do Koziej Zagrody Zawody naszych mam Jestem malarzem, aktorem- co to jest teatr, kino- kto to jest aktor	1.1 1.2 1.3 1.4 1.5 2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 2.6											X	Cały rok szkolny	Wychowawcy poszczególnych grup przedszkolnych

Kto pracuje w mojej szkole? –	1.1 1.2 1.3 2.1 2.2 4.1	Spacer z wychowawcą po szkole	X															Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej
Lubię to! Każdy ma swoje zainteresowania.	1.1 1.2 1.3 2.1 2.2 4.1	Zabawa grupowa, rozmowa, indywidualne wypowiedzi z elementami prezentacji	X	X	X												X	Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej/ Nauczyciel przedszkola
Wybory do samorządu klasowego	1.1 1.2 1.3 1.4 1.5	Podaję przykłady swoich mocnych i słabych stron oraz kolegów		X	X	X	X	X	X	X	X							Wychowawcy
Legenda o Skarbniku – poznanie pracy górnika	2.1 2.2 2.4	Rozmowa kierowana poznaję pracę górnika			X												X	Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej
Jestem kompozytorem – twórcze zabawy z dźwiękiem	2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 2.6	Rozmowa kierowana, uczeń stara się wcielić w rolę kompozytora			X													Nauczyciel muzyki
Brawo ja! – prezentacja własnych talentów – Dzień kropki – naprawdę potrafię to zrobić.	2.1 2.2 4.1	Rozmowa kierowana, ekspresja ruchowa, techniki multimedialne, autoprezentacja	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X						Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej/ Nauczyciel przedszkola/wychowawcy klas IV- VIII
Mamy różne charaktery – jacy jesteśmy?	1.1 1.2 1.3 1.4 1.5	Uczeń wypowiada się na temat cech charakteru innych ludzi	X	X	X													Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej/ pedagog
Zawód moich rodziców	2.1 2.2 2.4 4.1	Opowiadanie, rozmowa kierowana, zabawa naśladowcza.	X	X	X												X	Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej/ Nauczyciel przedszkola
Co zachęca nas do uprawiania sztuki? Jestem współczesnym artystą	2.1 2.2 2.4, 4.1	Próbuje poczuć się, jak to jest być artystą	X	X	X													Nauczyciel plastyki

Kręcimy filmy – zabawa dramowa (wykorzystanie wiadomości na temat planu filmowego w praktyce)	2.1 2.2 2.4, 4.1	Doskonali umiejętność współpracy w grupie – podział ról, odgrywanie scenek dramowych – wchodzi w rolę aktora, scenarzysty, reżysera			X									Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej
Reporterskim okiem – wywiad z pracownikami szkoły.	2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 3.1 3.2 4.1 4.2 4.3	Rozmowa kierowana, giełda pomysłów, wywiad, ekspresja plastyczna.	X	X	X									Pedagog szkolny/ Nauczyciel świetlicy
Moja mama wszystko potrafi. Mój tata, to mój bohater.	2.1, 2.2, 2.3, 2.4 2.5 3.1 3.2 4.1 4.2 4.3	Rozmowa kierowana, ekspresja plastyczna.	X	X	X							X		Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej/ Nauczyciel przedszkola
Dzisiejszy Jaś – kim będzie jako Jan?	2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 3.1 3.2 4.1 4.2 4.3	Rozmowa kierowana, pantomima, zabawa ruchowa, ekspresja plastyczna.	X	X	X									Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej
Po co się uczyć?	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 2.5, 3.1, 3.2,	Burza mózgów	X	X	X									Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej
Ja to znaczy kto?	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3. 2.4	Kalambury, opis przypadku, rozmowa kierowana.				X	X	X						Wychowawca/ pedagog szkolny
Moc jest ze mną – ja też jestem Supermanem.	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3. 2.4, 3.3,	Autorefleksja, praca w grupach, Wizualizacja, rozmowa kierowana.				X	X	X						Wychowawca/ pedagog szkolny
Dzień Kreatywnych	1.1, 1.2,	Metoda projektu, praca				X	X	X						Wolontariat

Pasjonatów.	1.3. 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.3,	w grupach, bank pomysłów, plakat.											
Nie tylko czas leczy rany – grupa zawodów medycznych.	1.1, 1.2, 1.3. 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Ćwiczenia w parach, ćwiczenia grupowe, rozmowa kierowana.				X	X	X					Wychowawca/ pedagog szkolny
Tematy wg motta „Przez ciernie do gwiazd”, „Cena sukcesu” itp.	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Wytrwałość, trening, pasja jako warunki osiągnięcia sukcesu				X	X	X	X	X			Nauczyciel j. polskiego
Tematyka: Kim chciałbym zostać? Listy do siebie z przyszłości...	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Drzewka decyzyjne				X	X	X	X	X			Nauczyciel j. polskiego
Praca z lekturami	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Charakterystyki bohaterów – zdolności, cechy charakteru, sposoby postępowania i ich zgodność z wykonywanym lub planowanym zawodem (np. inżynierowie z „W pustyni i w puszczy”)				X	X	X	X	X			Nauczyciel j. polskiego
Po co mi ta praca?	1.1, 1.2, 1.3, 1.4,	Bank pomysłów, mapa marzeń, praca				X	X	X					Wychowawcy klasy / pedagog szkolny

	3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4	indywidualna, praca w grupach, dyskusja.											
Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych – Dzień Zdrowej Żywności – Kim jest dietetyk?	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Giełda pomysłów, dyskusja, praca w grupach, film.	X	X	X	X	X	X	X	X			Nauczyciel przyrody, biologii – pedagog szkolny, wychowawcy
Wybieram ten zawód, bo ...	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Dyskusja moderowana, praca w grupach, wywiad.				X	X	X					Wychowawcy klasy
Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Burza mózgów, rozmowa kierowana, praca indywidualna, praca w małych grupach.				X	X	X					Wychowawcy klasy / pedagog szkolny
Jak uczyć się szybciej i efektywniej – mój indywidualny styl	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1,	Giełda pomysłów, dyskusja, metoda przewodniego tekstu, metoda praktyczna, metoda indywidualna, praca w małych				X	X	X					Wychowawcy klasy / pedagog szkolny

	4.2, 4.3, 4.4	grupach, mapa myśli.												
Kolorowa podróż po świecie edukacji – plastyka w klasach 4-7 podczas każdej lekcji analiza wybranych dzieł sztuki- poruszane tematy zawód artysta plastyk- malarz, rzeźbiarz, rysownik, grafik: Klasa 5 - tematy: ABC sztuki: reżyser, projektant kostiumów, Faktura: rzeźbiarz, architekt Klasa 6: ABC sztuki: artysta uliczny- malarz, kustosz, Malarstwo: artysta plastyk malarz Grafika: grafik warsztatowy, grafik użytkowy Rzeźba: rzeźbiarz Architektura: architekt, architekt krajobrazu, architekt wnętrz, urbanistyk, Klasa 7: ABC sztuki: kustosz, Fotografia: fotograf, reporter, Film: reżyser, aktor, scenarzysta, choreograf, dźwiękowiec, kostiumolog	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Prac w grupach, wirujące plakaty, rysunek, autorefleksja.				X	X	X	X					Nauczyciel plastyki

Przedmioty, które lubię – jako drogowskazy zawodowe.	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Autorefleksja, prac w grupach, dyskusja.				X	X	X					Wychowawcy klasy / pedagog szkolny
„W roli głównej...” – wywiad z przedstawicielem zawodu.	2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7	Wyszukiwanie i analizowanie informacji na temat zawodów oraz charakteryzowanie wybranych zawodów z uwzględnieniem składowych ich opisów, w tym dróg ich zdobywania								X			Wychowawcy klasy / pedagog szkolny
Autoprezentacja, czyli sztuka przedstawiania siebie.	3.1, 3.2, 3.3, 3.4	Dokonywanie autoprezentacji.							X	X			Nauczyciel języka polskiego
Wolontariat – wstępem do kariery.	3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Analizowanie znaczenia i możliwości doświadczania pracy.							X	X			Wychowawcy klasy / pedagog szkolny
Szkoła podstawowa i co dalej? Możliwe ścieżki kształcenia.	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Pogłębienie wiedzy rodziców na temat polskiego systemu edukacji i świadomości uczenia się przez całe życie.										Zajęcia dla rodziców	Doradca zawodowy
Co wiem o wyborach mojego dziecka? Doradztwo zawodowe.	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Rozwijanie umiejętności wspierania dziecka w procesie planowania										Zajęcia dla rodziców	Wychowawca klasy 8 /Doradca zawodowy

Dlaczego jest ważne? Jak wspierać dziecko w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej? Kto pyta, nie błądzi. Poznajemy lokalną ofertę szkół ponadpodstawowych.		ścieżki edukacyjno-zawodowej.												
Pomagam dziecku określać predyspozycje i formować plany edukacyjno-zawodowe.	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Rozwijanie umiejętności wspierania dziecka w procesie planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.										Zajęcia dla rodziców	Wychowawca klasy 8	
Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych – krok po kroku.	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Poznanie zasad rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych.							X	X		Zajęcia dla rodziców	Doradca zawodowy	
Rodzic jako doradca.	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Pogłębienie wiedzy uczestnika na temat jego roli w procesie podejmowania przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych.							X	X		Zajęcia dla rodziców	Doradca zawodowy	
Wiedza o zawodach a kariera zawodowa mojego dziecka.	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Pogłębienie wiedzy o świecie zawodów.							X	X		Zajęcia dla rodziców	Doradca zawodowy	
Bądź twórcą własnej kariery – aktywny udział szkoły w Ogólnopolskim Tygodniu Kariery (OTK), Targach Edukacyjnych, Dniach Kariery	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Inspirowanie i promowanie ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych inicjatyw doradców zawodowych na rzecz wspierania, planowania i wyboru							X	X		Zajęcia dla zespołu nauczycieli klas VII i VIII	Pedagog szkolny	

		ścieżki kształcenia.											
Dostępne zasoby z zakresu doradztwa zawodowego.	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Wskazanie zasobów z zakresu doradztwa zawodowego dostępnych szkole.							X	X		Zajęcia dla zespołu nauczycieli klas VII i VIII	Doradca zawodowy/szkolenia
Ewaluacja działań, podjętych przez szkołę, z zakresu doradztwa zawodowego.	4.1, 4.2, 4.3, 4.4	Przeprowadzenie ewaluacji wybranych obszarów działań szkoły z zakresu doradztwa zawodowego.							X	X		Zajęcia Rady Ped. Zebranie	Koordinator WSDZ

VII. Cel ogólny doradztwa zawodowego.

Celem doradztwa zawodowego w klasach 7-8 szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania ścieżki swojej kariery i trafnego podejmowania decyzji dotyczących wyboru kierunku dalszej nauki przy wsparciu doradcy zawodowego.

Cele ogólne programu:

- poznawanie samego siebie;
- analiza informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy;
- poszerzanie własnych: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
- kształtowanie gotowości do wejścia na rynek pracy;
- rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie.

VIII. Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia uczniów

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych – jednolitych z obszarami wszystkich programów zestawu – które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej:

- 1. Poznawanie siebie/Poznawanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- 2. Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
- 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe Życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
- 4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych**, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe programu

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII-VII szkół podstawowych.

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji;

2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

IX. Szczegółowy harmonogram zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.

I rok nauki - klasa VII

<i>Material nauczania</i>	<i>Cele edukacyjne</i>	<i>Osiągnięcia uczniów</i>
1. Temat: Co to jest doradztwo zawodowe, kariera, ścieżka zawodowa?	-Wyjaśnienie uczniom podstawowych pojęć związanych z doradztwem zawodowym. -Wyjaśnienie roli doradcy zawodowego w szkole, jego zadań i obowiązków	- Uczniowie znają podstawowe pojęcia związane z doradztwem zawodowym - Uczniowie wiedzą czym zajmuje się doradca zawodowy znają jego zadania
2. Temat: Poznanie siebie warunkiem sukcesu	-Pomoc uczniom w poznaniu swoich zainteresowań, uzdolnień, umiejętności, mocnych i słabych stron -Rozwijanie poczucia własnej wartości, pozytywnego myślenia i samoakceptacji	- Uczniowie znają swoje zainteresowania, uzdolnienia, umiejętności, mocne i słabe strony - Uczniowie potrafią analizować własny potencjał pod kontem planowania własnej kariery.
3. Temat: Czy jestem przedsiębiorczy?	- Zapoznanie uczniów z poszczególnymi cechami temperamentu - Pomoc uczniom w poznaniu własnej osobowości, temperamentu - Zapoznanie uczniów z cechami osobowości człowieka przedsiębiorczego	- Uczniowie potrafią określić swoje cechy charakteru, typ temperamentu - Uczniowie znają przydatność cech swojego charakteru i temperamentu w poszczególnych grupach zawodowych - Uczniowie znają cechy osobowości charakterystyczna dla człowieka przedsiębiorczego\

4. Temat: Kreatywność co to jest i do czego mi się przyda?	-Zwiększenie poczucia kompetencji uczniów w zakresie kreatywności	- Uczniowie wiedzą w jakich warunkach są najbardziej twórczy - Uczniowie znają techniki i sposoby stymulujące kreatywność
5. Temat: Asertywność a dokonywanie wyboru.	- Poszerzenie wiedzy uczniów w kontekście dokonywania wyborów edukacyjno-zawodowych - Rozwijanie kluczowych umiejętności w zakresie asertywności	- Uczniowie rozumieją znaczenie asertywnego zachowania w kontekście planowania własnej kariery zawodowej - Uczniowie znają swój poziom asertywności
6. Temat: Pięć kroków podejmowania decyzji	- Zapoznanie uczniów z zasadami podejmowania decyzji	- Uczniowie wiedzą jak właściwie podejmować decyzję - Uczniowie znają wszystkie czynniki niezbędne do podjęcia decyzji
7. Temat: Role grupowe	- Zapoznanie uczniów z pojęciem roli grupowej, różnymi sposobami wspierania zespołu - Budowanie u uczniów samoświadomości i podnoszenie samooceny	- Uczniowie potrafią współpracować w zespole - Uczniowie wiedzą jak ważna jest odpowiednia współpraca aby efektywnie działać
8. Temat: Komunikacja interpersonalna	- Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się - Ukazanie barier komunikacyjnych i ich wpływ na porozumiewanie się	- Uczniowie posiadają wiedzę na temat umiejętności skutecznego porozumiewania się - Uczniowie wiedzą jakie bariery komunikacyjne zakłócają porozumiewanie się
9. Temat: Motywacja	- Uświadomienie uczniom roli wewnętrznych i zewnętrznych czynników motywacyjnych w procesie podejmowania decyzji - Pomoc uczniom w identyfikacji własnych motywatorów	- Uczniowie znają rolę wewnętrznych i zewnętrznych źródeł motywacji - Uczniowie wiedzą jakie są ich własne źródła motywacji

10. Temat: Planowanie – czym jest?	- Poszerzanie i udoskonalanie wiedzy uczniów w zakresie umiejętności planowania	- Uczniowie wiedzą czym jest planowanie - Uczniowie zdają sobie sprawę z wagi umiejętności planowania - Uczniowie potrafią diagnozować przeszkody, które mogą wystąpić w procesie planowania
---	---	--

II rok nauki – klasa VIII

<i>Material nauczania</i>	<i>Cele edukacyjne</i>	<i>Osiągnięcia uczniów</i>
1. Temat: Zarządzanie sobą w czasie	- Doskonalenie umiejętności organizacji czasu wolnego i zarządzania sobą w czasie.	- Uczniowie znają jeden ze sposobów organizacji własnej pracy
2. Temat: Kwestionariusz ról zespołowych R. Meredith Belbin	- Zapoznanie uczniów z pojęciem roli grupowej - Budowanie samoświadomości i samooceny uczniów	- Uczniowie znają wiedzę jak efektywnie pracować w grupie - Uczniowie są świadomi swojej roli i miejsca w zespole oraz wzrasta ich samoocena i samoświadomość
3. Temat: Rynek pracy	- Zapoznanie uczniów z podstawowymi definicjami związanymi z rynkiem pracy - Zapoznanie z podmiotami występującymi na rynku pracy oraz sytuacją gospodarczą w regionie - Przybliżenie lokalnego rynku pracy i możliwości zatrudnienia	- Uczniowie rozróżniają podmioty występujące na rynku pracy - Uczniowie potrafią zdefiniować pojęcie rynku pracy - Uczniowie potrafią analizować i rozpoznawać najważniejsze aspekty sytuacji gospodarczej w regionie - Uczniowie potrafią wskazać źródła informacji o potencjalnych pracodawcach
4. Temat: Klasyfikacja zawodów: Zawody z grupy człowiek - człowiek	- Zapoznanie uczniów z różnymi klasyfikacjami zawodów i specjalności - Przybliżenie uczniom	- Uczniowie potrafią wymienić zawody z danej grupy - Uczniowie umieją scharakteryzować warunki i środowisko pracy w danym zawodzie

	<p>zawodów z grupy człowiek – człowiek</p> <p>- Zapoznanie uczniów:</p> <ul style="list-style-type: none"> * ze środowiskiem i warunkami pracy w danym zawodzie * zadaniami i czynnościami danego zawodu * wymaganiami psychofizycznymi * przeciwwskazaniami zdrowotnymi do wykonywania zawodu * ścieżkami kształcenia w kierunku danego zawodu i możliwości zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie potrafią omówić zadania i czynności wykonywane w danym zawodzie oraz wymagania psychofizyczne - Uczniowie wiedzą jakie są przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania danego zawodu - Uczniowie potrafią omówić ścieżki kształcenia w danym zawodzie oraz scharakteryzować szanse zatrudnienia - Uczniowie potrafią zanalizować swoje preferencje w kontekście poznanych zawodów
<p>5. Temat: Klasyfikacja zawodów : Zawody z grupy człowiek – technika, człowiek – dane</p>	<p>- Przybliżenie uczniom zawodów z grupy człowiek – technika, człowiek – dane</p> <p>- Zapoznanie uczniów:</p> <ul style="list-style-type: none"> * ze środowiskiem i warunkami pracy w danym zawodzie * zadaniami i czynnościami danego zawodu * wymaganiami psychofizycznymi * przeciwwskazaniami zdrowotnymi do wykonywania zawodu * ścieżkami kształcenia w kierunku danego zawodu i możliwości zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie potrafią wymienić zawody z danej grupy - Uczniowie umieją scharakteryzować warunki i środowisko pracy w danym zawodzie - Uczniowie potrafią omówić zadania i czynności wykonywane w danym zawodzie oraz wymagania psychofizyczne - Uczniowie wiedzą jakie są przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania danego zawodu - Uczniowie potrafią omówić ścieżki kształcenia w danym zawodzie oraz scharakteryzować szanse zatrudnienia - Uczniowie potrafią zanalizować swoje preferencje w kontekście poznanych zawodów

<p>6. Temat: Klasyfikacja zawodów: Zawody z grupy człowiek – przyroda, człowiek – działalność artystyczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Przybliżenie uczniom zawodów z grupy człowiek – przyroda, człowiek działalność artystyczna - Zapoznanie uczniów: <ul style="list-style-type: none"> * ze środowiskiem i warunkami pracy w danym zawodzie * zadaniami i czynnościami danego zawodu * wymaganiami psychofizycznymi * przeciwwskazaniami zdrowotnymi do wykonywania zawodu * ścieżkami kształcenia w kierunku danego zawodu i możliwości zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie potrafią wymienić zawody z danej grupy - Uczniowie umieją scharakteryzować warunki i środowisko pracy w danym zawodzie - Uczniowie potrafią omówić zadania i czynności wykonywane w danym zawodzie oraz wymagania psychofizyczne - Uczniowie wiedzą jakie są przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania danego zawodu - Uczniowie potrafią omówić ścieżki kształcenia w danym zawodzie oraz scharakteryzować szanse zatrudnienia - Uczniowie potrafią zanalizować swoje preferencje w kontekście poznanych zawodów
<p>7. Temat: System szkolnictwa ponadpodstawowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów z poszczególnymi typami szkół w systemie szkolnictwa ponadpodstawowego oraz czasem trwania nauki i przebiegiem kształcenia w poszczególnych rodzajach szkół - Zapoznanie uczniów z zasadami rekrutacji na nowy rok szkolny 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie umieją wymienić typy szkół ponadpodstawowych oraz scharakteryzować je: profile, czas nauki - Uczniowie potrafią wymienić zasady rekrutacji na nowy rok szkolny
<p>8. Temat: Dokumenty potrzebne przy rekrutacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwijanie umiejętności sporządzania dokumentów określonych przez procedury rekrutacji do szkół ponadpodstawowych oraz do podjęcia przyszłej pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczeń potrafi przygotować niezbędną dokumentację określoną w procesie rekrutacji do szkoły ponadpodstawowej oraz przyszłej pracy

<p>9. Temat: Radzenie sobie w sytuacjach trudnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów z definicją stresu - Uświadomienie uczniom znaczenia radzenia sobie ze stresem - Zachęcanie uczniów do wymiany doświadczeń w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem - Uświadomienie uczniom znaczenia pozytywnego stresu 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie znają definicje stresu - Uczniowie mają świadomość znaczenia radzenia sobie ze stresem - Uczniowie znają nowe sposoby radzenia sobie ze stresem - Uczniowie mają świadomość znaczenia stresu pozytywnego
<p>10. Temat: Właściwa szkoła/Zawód dla mnie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji o szkołach i zawodach - Zapoznanie uczniów z obszarami informacji o zawodach - Zwiększenie wśród uczniów świadomości znaczenia informacji zawodowej w kontynuowaniu kariery 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie wiedzą jak poszukiwać źródeł informacji o szkołach i zawodach - Uczniowie znają obszary informacji o szkolnictwie ponadpodstawowym i zawodach

Zajęcia realizowane będą w wymiarze 10 godzin rocznie na każdą klasę.

X. Metody wykorzystywane na zajęciach doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII:

- metody aktywizujące – burza mózgów, dyskusja,
- metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy),
- metody audiowizualne – filmy edukacyjne, programy multimedialne, zasoby internetu, prezentacje multimedialne,
- treningi umiejętności społecznych,
- mini wykłady,
- pogadanki,
- wywiady,
- gry i zabawy.

Wśród form pracy z uczniami klas VII-VIII przeważać będzie forma warsztatowa:

- zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej,
- zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową,
- zajęcia warsztatowe doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania,
- zajęcia warsztatowe uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny).

Prowadzona będzie również obserwacja oraz diagnoza zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole oraz organizacja spotkań z przedstawicielami różnych zawodów w tym rodziców wykonujących ciekawe zawody.

XI. Ewaluacja wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

Ewaluacja realizacji działań z zakresu orientacji, poradnictwa i doradztwa zawodowego dokonywana jest na bieżąco przez koordynatora systemu doradztwa zawodowego w szkole na podstawie rozmów z uczniami, rodzicami i wychowawcami oddziałów oraz analizy dokumentacji szkolnej, a następnie przedstawiona w postaci sprawozdania na koniec roku szkolnego.

Ewaluacja odnosi się do wszystkich działań, skierowanych do uczniów:

- udzielanej informacji,
- rozmów indywidualnych,
- pracy grupowej.

Prowadzący zajęcia doradztwa zawodowego w klasie VII i VIII sporządzi sprawozdanie z prowadzonych zajęć na koniec roku szkolnego.

Koordynator systemu doradztwa zawodowego w szkole na koniec roku szkolnego analizuje pozyskane informacje na temat jakości oferowanej pomocy doradczej w poszczególnych oddziałach i przygotowania wniosków do dalszej pracy.

Opracowała:

mgr Ewa Puchalik